

Plan Sociale Veiligheid

Basisschool De Wereldboom

De Wereldboom
BASISSCHOOL

(Versie 11-09-2019)

Inhoud

Voorwoord	4
Hoofdstuk 1	5
Een gezamenlijk ontwikkelde en gekende visie, kernwaarden, en afspraken	5
1.1 Inleiding sociaal veilig schoolklimaat.....	5
1.2 Duidelijke regels en afspraken vanuit gezamenlijke normen en waarden	5
Hoofdstuk 2	6
Inzicht in de veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's	6
2.1 Monitoring.....	6
Hoofdstuk 3	7
Het scheppen van voorwaarden, beleggen van taken en samenwerken met alle betrokkenen.....	7
3.1 Vertrouwenspersoon.....	7
3.2 Veiligheidscoördinator	7
3.3 De 'Handelingsgericht werken' (HGW) gesprekken	7
3.4 Informatie.....	8
3.5 Een school brede aanpak tegen pesten	8
3.6 Anti-pestcoördinatoren	8
3.7 Protocol tegen pesten	8
Hoofdstuk 4	9
Positief pedagogisch handelen.....	9
4.1 Pedagogisch vakmanschap.....	9
Hoofdstuk 5	9
Preventieve activiteiten en programma's in de school.....	10
5.1 Gouden weken	10
5.2 Groepsregels.....	10
5.3 Preventieve groepsgesprekken	10
5.4 Methoden.....	10
Hoofdstuk 6	11
Tijdig signaleren van en effectief handelen bij grensoverschrijdend gedrag.....	11
6.1 Registratie.....	11
6.2 Afhandeling incidenten	11
6.3 zelfevaluatie en feedback op eigen gedrag middels een IK-formulier.....	11
Hoofdstuk 7	12
Protocol tegen pesten	12

7.1 Het belang van een protocol tegen pesten	12
7.2 Wat is pesten?	12
7.2.1 Wat is het verschil tussen plagen en pesten?	12
7.2.2 Welke rollen worden er onderscheiden bij pesten?	13
7.2.3 Wat zijn signalen voor een peestsituatie?.....	13
7.3 Visie op het pedagogisch klimaat	14
7.4 Sociaal-emotionele vorming met Kwink.....	14
7.5 Signalering	14
7.6 Aanpak.....	15
7.7 Inlichten ouders.....	15
7.8 Wat doet de school als de curatieve aanpak niet werkt?	16
7.8.1 Externe hulp	16
7.8.2 Schorsing en verwijdering	16
7.9 Commitment	18

Voorwoord

In augustus 2015 is de wet sociale veiligheid op school in werking getreden. In deze wet is opgenomen dat een school voor iedere leerling een sociaal veilige leeromgeving dient te waarborgen. In het voorliggend plan is onze sociale veiligheid beschreven.

Daar blijft het niet bij. Het plan moet leven binnen ons team, ouders, leerlingen en maatschappelijke partners en wordt dus jaarlijks op de schoolagenda geplaatst, ter evaluatie of wanneer aanpassing nodig is.

In dit plan komen de volgende onderwerpen aan bod:

- ✓ Een gezamenlijk ontwikkelde en gekende visie, kernwaarden, en afspraken;
- ✓ Inzicht in de veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's;
- ✓ Het scheppen van voorwaarden, beleggen van taken en samenwerken met alle betrokkenen;
- ✓ Positief pedagogisch handelen;
- ✓ Preventieve activiteiten en programma's in de school;
- ✓ Tijdig signaleren van en effectief handelen bij grensoverschrijdend gedrag;

Hoofdstuk 1

Een gezamenlijk ontwikkelde en gekende visie, kernwaarden, en afspraken

1.1 Inleiding sociaal veilig schoolklimaat

Leerlingen doen op school niet alleen vakkennis en -vaardigheden op, het is ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten, kennis maken met de samenleving, met normen, waarden en omgangsvormen. Daar hoort bij dat zij leren, oefenen en soms ook grenzen overschrijden. Didactiek en pedagogiek begeleiden dit leer- en ontwikkelingsproces. In een veilig schoolklimaat zijn er grenzen en regels, wordt er adequaat opgetreden tegen grensoverschrijdend gedrag en worden leerlingen aangemoedigd om positief gedrag te laten zien. De school waarborgt de sociale veiligheid van leerlingen en leerkrachten. Daartoe is allereerst vastgesteld welke (ernstige) incidenten de school onderscheidt. Dit zijn:

- fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging met fysiek geweld
- intimidatie en/of bedreiging via sociale media
- pesten, treiteren en/of chantage
- seksueel misbruik
- seksuele intimidatie
- discriminatie of racisme
- vernieling
- diefstal
- heling
- (religieus) extremisme

1.2 Duidelijke regels en afspraken vanuit gezamenlijke normen en waarden

Op onze school werken we met duidelijke regels en afspraken, die in samenspraak met de leerlingen zijn opgesteld.

Voor iedereen op De Wereldboom gelden de volgende zes kapstokregels:

- We lossen problemen zelf op; als het niet lukt vragen wij om hulp
- We zijn aardig voor elkaar
- We zijn zuinig op alle materialen
- We praten rustig in de school
- We wandelen in de school
- We zijn behulpzaam

Hoofdstuk 2

Inzicht in de veiligheidsbeleving, incidenten en mogelijke risico's

2.1 Monitoring

Om in kaart te brengen in welke mate onze leerlingen zich sociaal veilig en vaardig voelen maken we gebruik van een aantal instrumenten:

- Het leerlingvolgsysteem 'KIIK 0-7' voor onze peuters en kleuters (2x per jaar)
- Het leerlingvolgsysteem 'ZIEN' – leerlingen vragenlijst groepen 6 t/m 8 (2x per jaar)
- Het leerlingvolgsysteem 'ZIEN' – leerkracht vragenlijst groepen 3 t/m 8 (2x per jaar)
- De door ons gebruikte methode: Kwink
- Het voeren van kindgesprekken

De resultaten van de vragenlijsten van de leerkrachten en van de leerlingen worden besproken en waar nodig worden interventies ingezet.

Hoofdstuk 3

Het scheppen van voorwaarden, beleggen van taken en samenwerken met alle betrokkenen

3.1 Vertrouwenspersoon

Op basisschool De Wereldboom hebben wij een vertrouwenspersoon (Magda Heitzman). Bij diens afwezigheid kunnen ouders terecht bij de directeur van de school (Martijn de Poorter).

Elke ouder of leerling kan op de vertrouwenspersoon een beroep doen als ze problemen hebben waar ze niet met iedereen over kunnen of durven te praten. Het spreekt vanzelf dat elk gesprek ook vertrouwelijk behandeld wordt. In onze schoolgids en op de website van de school is de naam van de vertrouwenspersoon te vinden. Voor de klachtenregeling verwijzen we naar onze schoolgids.

3.2 Veiligheidscoördinator

Een veiligheidscoördinator is een vrijgestelde medewerker in de school, verantwoordelijk voor veiligheidszaken in de school, meestal meer in het bijzonder voor de sociale veiligheid. De veiligheidscoördinator organiseert voorlichting, cursussen, trainingen en overleggen. Deze persoon is door zijn positie, ervaring en opleiding de aangewezen persoon om de orde en de rust in de school te bevorderen, en daartoe maatregelen te nemen.

Basisschool De Wereldboom beschikt over een veiligheidscoördinator.

Dit is de directeur van de school: Martijn de Poorter.

3.3 De 'Handelingsgericht werken' (HGW) gesprekken

We willen investeren in partnerschap tussen ouders en school. Ouderbetrokkenheid is een sleutel voor schoolsucces. Ouders zijn belangrijke partners in het leren en ontwikkelen van het kind.

Om het onderwijs en de begeleiding zoveel mogelijk af te stemmen op elk individueel kind worden er in de eerste weken van het schooljaar HGW gesprekken gevoerd tussen de leerkrachten en ouders. Dit HGW gesprek is gericht op de sociaal emotionele ontwikkeling. Zo leren we elk kind al snel goed kennen. Vanaf groep 5 worden ook de kinderen verwacht op dit oudergesprek. Naast de ouders krijgen ook de kinderen uit de groepen 5 t/m 8 een vragenlijst om voorafgaand aan het gesprek in te vullen. Deze vragenlijsten worden besproken tijdens het oudergesprek. Ook stellen we samen één of meerdere persoonlijke doelen vast voor het nieuwe schooljaar. Bij een volgend gesprek wordt gekeken of de doelen behaald zijn.

3.4 Informatie

In de schoolgids worden ouders en maatschappelijke partners uitgebreid geïnformeerd over aspecten van sociale veiligheid. Zie hiervoor ook de klachtenprocedure in de schoolgids en op onze website.

3.5 Een school brede aanpak tegen pesten

Om een sociaal veilig klimaat te creëren, zet de school meerdere met elkaar samenhangende interventies, programma's en methoden in op individueel-, groeps- en schoolniveau. Ook betreft de school de ouders en de omgeving bij de aanpak. Grensoverschrijdend gedrag, zoals pesten, houdt meestal niet op bij het verlaten van het schoolplein. Het kan zich voortzetten op weg naar huis, bij de sportvereniging en op internet.

Pesten is een maatschappelijk probleem. Samenwerking van alle betrokken partijen is dan ook noodzakelijk. Maatregelen moeten zich niet alleen richten op de leerling die grensoverschrijdend gedrag vertoont, maar ook op de schoolomgeving, de thuisomgeving en op leeftijdsgenoten.

3.6 Anti-pestcoördinatoren

Onze school heeft twee anti-pestcoördinatoren. Voor onze locatie aan de Sportlaan is dit Tineke de Waal en voor onze locatie aan de Tabakstraat is dit Chana Mack. De anti-pestcoördinatoren hebben als taak ondersteuning te bieden aan kinderen, ouders en leerkrachten op het gebied van pesten. Zij brengen de situatie in kaart en bekijken welke acties mogelijk zijn om de peestsituatie op te lossen, tips te geven en gesprekken te voeren.

3.7 Protocol tegen pesten

Onze school heeft een protocol tegen pesten waarin staat beschreven hoe de school preventief en curatief omgaat bij pesten.

Ons pestprotocol wordt in hoofdstuk 7 beschreven.

Hoofdstuk 4

Positief pedagogisch handelen

4.1 Pedagogisch vakmanschap

Leerkrachten spelen een belangrijke rol bij het creëren van een sociaal veilig klimaat. Wij kunnen grensoverschrijdend gedrag tijdig signaleren en adequaat ingrijpen. Ook dragen wij normen en waarden uit en laten wij leerlingen voorbeeldgedrag zien. Dit alles vereist pedagogisch vakmanschap. Het is belangrijk dat de schoolleiding leraren hierin stuurt en coacht en dat leraren zich op dit terrein blijven professionaliseren. Het begin van het schooljaar is cruciaal voor het realiseren van een sociaal veilig klimaat in een klas. Dan begint de groepsvorming. De eerste weken van het schooljaar zijn daarom ontzettend belangrijk voor het creëren van een goed pedagogisch klimaat in de klas. Op basisschool De Wereldboom zetten we de Gouden Weken in om een goede basis voor een fijne sfeer te leggen. De leraar speelt tijdens dit proces een essentiële rol.

Hoe bouwt een leraar op Basisschool De Wereldboom deze relatie zo goed mogelijk op?

Hieronder enkele voorbeelden:

- Door gebruik te maken van coöperatieve werkvormen.
- Door de leerlingen goed te kennen: naam, gezinssituatie, hobby's, talenten en meer.
- Door in de eerste schoolweken en na vakanties, iedere dag een groepsvormende activiteit te doen met de groep.
- Door samen groepsregels te maken: hoe willen we dit jaar dat we in de groep met elkaar omgaan?
- Door klassikaal complimenten te geven.
- Door regelmatig de tijd te nemen om schoolregels en klassenregels van betekenis te voorzien. Wat wordt ermee bedoeld en wat willen we ermee bereiken?

Schooljaar 2017-2018 heeft het team van De Wereldboom een training bij het RPCZ gevolgd omtrent pedagogisch klimaat en positieve groepsvorming.

Bovenstaande draagt concreet bij aan een duurzaam schoolklimaat. Leerlingen ontwikkelen op onze school een houding en vaardigheden waar zij hun leven lang baat bij hebben. Zo ontstaat een stevige structuur waarmee zij de uitdagingen waar zij voor staan krachtig en vol vertrouwen aankunnen.

Hoofdstuk 5

Preventieve activiteiten en programma's in de school

5.1 Gouden weken

Zelfs als de leerkracht dezelfde groep meeneemt, zal het effect van minstens 6 weken vakantie merkbaar zijn. Kinderen zijn letterlijk en figuurlijk gegroeid. De groep heeft elkaar een langere tijd niet gezien, waardoor het groepsvormingsproces van voor af aan begint. In onze situatie kan het zo zijn dat niet alleen de leerkracht voor de groep, maar ook de groepssamenstelling verandert. Dat betekent dat er een nieuwe groep gevormd is. In beide gevallen is groepsvorming een essentieel onderdeel van de opstart van het nieuwe schooljaar. Om het groepsgevoel, het samen zorgen voor elkaar te stimuleren starten we elk jaar met de Gouden Weken. Tijdens deze weken worden ook de groepsregels en groepsafspraken gemaakt. Na de kerstvakantie herhalen we dit. Deze weken noemen we de Zilveren Weken

5.2 Groepsregels

Groepsregels ontstaan samen met de kinderen in de klas tijdens de eerste weken van groepsvorming (de Gouden Weken). Deze zelf geformuleerde, positieve groepsregels worden zichtbaar in de groep opgehangen en door de kinderen ondertekend. Deze regels worden regelmatig besproken en vooral tijdens succesmomenten benadrukt.

5.3 Preventieve groepsgesprekken

Deze vinden wekelijks op een vast tijdstip plaats, het hele jaar door. In de bovenbouw wordt gebruik gemaakt van een klassenschrift en de deugdenboom. Er wordt teruggeblikt op de afgelopen week waarbij veel positieve feedback (a.d.h.v. deugden) wordt gegeven door leerkracht en leerlingen. Ook blikken we vooruit en bespreken we verbeterpunten.

5.4 Methoden

De school beschikt over een methode voor de sociaal-emotionele ontwikkeling (Kwink). De groepen 5 t/m 8 werken naast de methode Kwink ook met De Deugdenboom. De lessen sociaal-emotionele ontwikkeling staan in het teken van de ontwikkeling van goed (passend) gedrag. Het gehele schooljaar, maar met name aan het begin van het schooljaar en na de kerstvakantie, steken we in op een positieve groepsvorming (Gouden en Zilveren Weken).

Hoofdstuk 6

Tijdig signaleren van en effectief handelen bij grensoverschrijdend gedrag

6.1 Registratie

Onze school beschikt over het registratiesysteem Parnassys. Leerkrachten noteren incidenten, groot of klein, in Parnassys. Op deze manier creëren ze voor elke leerling een zogeheten logboek.

6.2 Afhandeling incidenten

We maken leerlingen vaardig om conflicten te voorkomen en daar waar ze zijn ontstaan zelf op te lossen. We leren kinderen, wanneer ze het conflict niet zelf kunnen oplossen, dit aan te geven bij de leerkrachten. Indien het incident zodanig ernstig is volgen er disciplinaire maatregelen.

Incidenten worden in eerste instantie afgehandeld door de leerkracht. Als zaken niet opgelost kunnen worden wordt de directeur betrokken bij de afhandeling. Ook ouders worden betrokken bij de aanpak van incidenten door hen direct te benaderen. Tevens wordt in voorkomende gevallen het bestuur en (in overleg met het bestuur) derden betrokken bij de afhandeling van klachten.

6.3 Zelfevaluatie en feedback op eigen gedrag middels een IK-formulier

In groep 5 t/m 8 krijgen de kinderen die in een conflictsituatie terechtkomen een Ik-formulier mee naar huis. Vanuit de gestelde regels en het eigen gedrag schrijven zij op het Ik-formulier een zelfevaluatie en feedback op eigen gedrag, regelgeving en verbeterpunt.

1. Vanuit de IK- situatie beschrijven wat er verkeerd is gegaan. Belangrijk is dat er niet wordt afgeschoven of redenen/ oorzaken van buitenaf worden aangehaald. Dus pure gedragsbeschrijving van het "IK" (er komt geen ander in voor)
2. Tweede stuk is de beschrijving van de regel/ omgangsvorm welke niet benut is.
3. Derde stuk is het verbeterpunt, "wat ga ik anders doen, beter doen".
4. De handtekening van de ouder, zodat alle partijen op de hoogte zijn.

Voor de leerling:

1. Beschrijf wat er is gebeurd. Schrijf in de IK-vorm. Beschrijf enkel je eigen gedrag.
2. Schrijf de gedragsregel of omgangsregel op, die je niet hebt toegepast.
3. Wat ga je anders doen of beter doen?
4. Laat je ouder(s) een handtekening zetten, zodat ze op de hoogte zijn.

Hoofdstuk 7

Protocol tegen pesten

7.1 Het belang van een protocol tegen pesten

Dit protocol tegen pesten is onderdeel van het veiligheidsplan van De Wereldboom. We beschrijven hierin hoe we actief inhoud geven aan het voorkomen van pesten en wat we ondernemen indien er toch wordt gepest.

Er zijn verschillende visies ten aanzien van het belang van een protocol tegen pesten.

De visie van De Wereldboom over het belang hiervan:

Ieder kind heeft recht op een fijne schooltijd. Wij willen dan ook een sociaal pedagogisch klimaat creëren waarin ieder kind zich ondersteund, betrokken, veilig en geaccepteerd voelt.

Met behulp van dit protocol tegen pesten laten we zien dat we tegen pesten zijn en dat we pesten willen voorkomen: ‘Samen maken we er een fijne school van’.

7.2 Wat is pesten?

In deze paragraaf wordt het begrip ‘pesten’ beschreven. Basisschool De Wereldboom hanteert de volgende beschrijving.

*Pesten is het herhaaldelijk en opzettelijk kwetsen van iemand die zich niet goed kan verdedigen. Met **herhaaldelijk** wordt bedoeld dat het kind steeds het mikpunt van gemene en kwetsende opmerkingen of handelingen is. **Opzettelijk** betekent dat iemand bewust verdriet is aangedaan. Naast deze kenmerken is er bij pesten sprake van een **machtsverschil**. Slachtoffers zijn minder sterk dan pesters en kunnen zich dus niet goed verdedigen.*

Er zijn verschillende vormen van pesten. Wij onderscheiden

- Fysiek: slaan, duwen, schoppen;
- Materieel: het kapot maken of afpakken van iemands eigendommen;
- Verbaal: uitschelden, steeds opnieuw vervelende opmerkingen maken;
- Relationeel: buitensluiten, leugens of geruchten verspreiden;
- Digitaal pesten: alle vormen van pesten die online plaatsvinden, zoals op Facebook en Whatsapp.

7.2.1 Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

In deze paragraaf wordt het verschil tussen plagen en pesten beschreven. Dit verschil is soms erg moeilijk aan te geven. Basisschool De Wereldboom onderscheidt een aantal factoren die plagen van pesten onderscheiden. Grappen maken en plagen mag. De ene keer plaagt iemand jou, de andere keer plaag je terug. Je kunt er samen vrolijk om lachen. Het blijft voor allebei echt leuk.

- ✓ Pesten gebeurt met opzet, plagen niet;
- ✓ Pesten gebeurt telkens opnieuw tegen dezelfde persoon, plagen gebeurt af en toe en tussen verschillende personen;

- ✓ Bij pesten is er sprake van machtsongelijkheid, bij plagen zijn kinderen ongeveer even sterk.

Bij plagen is het dus niet de bedoeling om iemand bewust te kwetsen. Bij plagen blijft de verstandhouding en het onderlinge respect tussen kinderen behouden.

Kinderen bepalen zelf wat ze leuk en prettig vinden en wat niet.

Kinderen bepalen zelf de grens tussen:

- Ja, dat vind ik leuk en prettig! en
- Nee, dat vind ik vervelend en dat doet pijn!

Kinderen moeten daarbij helder hun grens aangeven door duidelijk 'NEE' of 'STOP' te zeggen. Anderen moeten deze grens respecteren. Een pester stapt over de grens tussen 'ja' en 'nee'. Z'n slachtoffer vindt het niet leuk en niet prettig. Maar de pester doet het toch.

7.2.2 Welke rollen worden er onderscheiden bij pesten?

Uit onderzoek blijkt dat elk kind in de klas een rol heeft bij pesten. Het is daarom erg belangrijk om de verschillende rollen te onderscheiden. In deze paragraaf worden de verschillende rollen beschreven. Basisschool De Wereldboom hanteert de volgende indeling

- Pester: initiatiefnemer van het pesten;
- Assistent: doet actief mee met de pester, maar speelt geen hoofdrol in het pesten;
- Versterker: doet niet direct mee met het pesten, maar geeft de pester positieve feedback door toe te kijken of te lachen om het pesten;
- Slachtoffer: het gepeste kind;
- Verdediger: steunt en komt op voor het slachtoffer;
- Buitenstaander: weet van het pesten af, maar grijpt niet in.

7.2.3 Wat zijn signalen voor een peestsituatie?

Het is niet gemakkelijk om pesten te signaleren. Onderstaande signalen kunnen erop duiden dat een kind pest of gepest wordt, maar dat hoeft niet. Wat belangrijk is, is dat het gaat om een verandering in het gedrag van het kind.

Het is voor ouders erg belangrijk kennis te nemen van onderstaande signalen. Veel signalen zijn namelijk met name in de thuissituatie zichtbaar.

Signalen die erop kunnen wijzen dat een (uw) kind gepest wordt:

- Het kind is bang om naar school te gaan of wijkt af van de normale (fiets)route;
- Het kind vraagt steeds of het met de auto naar school gebracht kan worden;
- Het kind wil om onduidelijke redenen thuis blijven;
- Het kind klaagt (vaak) 's ochtends, wanneer hij of zij naar school moet, dat hij of zij ziek is;
- Het kind komt thuis van school met vieze of kapotte kleren of rugzak;
- Het kind raakt steeds spullen kwijt;
- Het kind raakt vaak zakgeld kwijt, vraagt vaak om geld of steelt het (om aan de pester te geven);
- Het kind trekt zich terug, is stil en lijkt zijn of haar zelfvertrouwen kwijt te zijn;
- Het kind is angstig en gespannen;
- Het kind is zijn of haar eetlust kwijt en zegt dat het eten niet smaakt;
- Het kind heeft nachtmerries of huilt zichzelf in slaap;

- Het kind heeft onverklaarbare blauwe plekken of verwondingen;
- Het kind is chagrijnig, snel boos of lastig;
- Het kind is vaak alleen en brengt geen vriendjes meer mee naar huis;
- Het kind weigert te vertellen wat er aan de hand is of geeft ongeloofwaardige verklaringen voor zijn of haar gedragsverandering.

Naast onze eigen waarneming en die van de ouders is het ook belangrijk te letten op de andere kinderen in de klas. In hoeverre is er sprake van echte tolerantie, bijvoorbeeld voor verschillen? Een lage tolerantie kan de basis vormen voor onderlinge irritaties, die uitmonden in pestgedrag.

Mogelijke oorzaken van pestgedrag

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

7.3 Visie op het pedagogisch klimaat

Wij willen dat elk kind iedere dag met plezier naar school gaat en zo veel mogelijk leert. Wij werken aan een fijne sfeer in de groepen en de leerkrachten doen er alles aan om uit het kind te halen wat er in zit. Wij willen een sfeer in de school waar kinderen niet alleen leren, maar zich ook kunnen ontwikkelen in een houding van zelfvertrouwen, zelfkennis, creativiteit en sociaal positief gedrag. De leerkracht benadert het kind positief en richt de aandacht op de sterke kanten van het kind. Door het positieve gedrag of de capaciteiten te belonen, krijgt het kind een positief beeld van zichzelf en zal het zich daar naar gedragen. Ook vertellen we de kinderen dat er regels gelden op school. Orde en regelmaat zorgen er voor dat er ruimte en aandacht is voor elk kind.

7.4 Sociaal-emotionele vorming met Kwink

Met ingang van schooljaar 2018-2019 werken wij met de methode Kwink. Kwink is een online methode voor sociaal-emotioneel leren (SEL). De methode is bedoeld voor de groepen 1 t/m 8 van het primair onderwijs. Kwink zorgt met een groepsbrede aanpak voor een veilige en open sfeer in de klas, waardoor verstorend gedrag zoals pesten wordt voorkomen. Kwink sluit met 20 lessen per jaar aan bij vijf belangrijke levensvaardigheden: besef van jezelf, zelfmanagement, besef van de ander, relaties hanteren en keuzes maken. Elke les stelt één van deze competenties centraal. Tevens houdt Kwink nadrukkelijk rekening met het groepsproces.

7.5 Signalering

De curatieve aanpak begint bij de signalering. Grensoverschrijdend gedrag bestaat niet alleen uit pesten. Kinderen kunnen ook ruzie maken of in een conflict terecht komen. Daarnaast is het ook mogelijk dat kinderen elkaar plagen of dat er sprake is van een misverstand. Op basis van onze definitie van pesten bekijken wij elke situatie vanuit het volgende perspectief:

- Gebeurt het met opzet (intentioneel)?
- Kan het 'slachtoffer' zich verdedigen (machtsverschil)?

- Hoe “erg” (intens) wordt het ervaren?
- Gebeurt het steeds opnieuw (stelselmatig)?

7.6 Aanpak

Als er desondanks toch gepest wordt, zal er in eerste instantie op worden ingestoken om dit op te lossen in de groep. Pesten is een groepsproces en een probleem van de groep, dus is de gehele groep nodig om dit op te lossen. Het is van belang dat kinderen leren inzien dat zij allemaal zelf invloed kunnen hebben op het pesten. Als dit niet voldoende blijkt en het probleem blijft bestaan dan kan de leerkracht het curatieve groeps gesprek of de steungroep aanpak inzetten.

Curatief groeps gesprek

Als zich daadwerkelijk (pest)problemen voordoen kan dit in de groep worden besproken. De leerkracht schat in of de groepssfeer veilig genoeg is om een gezamenlijk gesprek te houden. Niet alle problemen kunnen in de groep worden besproken. Een groeps gesprek over pesten vindt alleen plaats wanneer het pestslachtoffer daarmee instemt.

De steungroep aanpak

De leerkracht kan een steungroep inzetten om een pestprobleem op te lossen. De steungroep bestaat uit een aantal kinderen uit de klas. Deze kinderen wordt gevraagd of zij kunnen helpen bij het oplossen van het probleem. In de steungroep zit ook altijd de pester, de pester wordt niet als schuldige aangewezen. De focus van de steungroepaanpak ligt op het feit dat pesten een groepsproces is dat we samen willen oplossen. Voordat de steungroep wordt ingezet, wordt dit eerst besproken met het pestslachtoffer zelf.

Herstel aanpak

Als de steungroep aanpak niet tot de gewenste resultaten leidt, is er een herstel aanpak: de leerling of leerlingen die blijven pesten schrijven onder begeleiding van de leerkracht een concreet plan om hun gedrag te veranderen. Dit wordt altijd ondertekend door het betreffende kind en de ouders(s)/verzorger(s) van het kind, Als kinderen zich vervolgens niet aan de gemaakte afspraken houden, dan worden ouders uitgenodigd voor een gesprek en zullen er passende maatregelen getroffen worden.

7.7 Inlichten ouders

De ouders van de gepeste leerling worden ingelicht op het moment dat de school besluit de steungroep aanpak toe te passen. Zoals eerder beschreven, wordt er bij de steungroep aanpak geen schuldige aangewezen. Ouders worden ingelicht dat hun kind pest op het moment dat de herstel aanpak wordt ingezet. Mochten kinderen zich vervolgens niet aan de gemaakte afspraken houden, dan worden ouders uitgenodigd voor een gesprek op school.

7.8 Wat doet de school als de curatieve aanpak niet werkt?

Het kan voorkomen dat, ondanks dat de curatieve aanpak herhaaldelijk is toegepast, het pesten blijft bestaan. Vaak is er dan iets anders met het kind aan de hand. Mocht dit voorkomen, dan neemt basisschool De Wereldboom de volgende stappen.

7.8.1 Externe hulp

Wanneer blijkt dat de curatieve aanpak niet werkt is er mogelijk meer aan de hand dan alleen pesten. Op dat moment is er aanvullende hulp nodig om de problemen op te lossen. Er kan gekozen worden voor een bredere zorgaanpak. De intern begeleider neemt, mocht dat nodig zijn, contact op met een externe partij (bijvoorbeeld het Centrum voor Jeugd en Gezin).

7.8.2 Schorsing en verwijdering

‘In geval van ernstige verstoring van de rust of veiligheid op school en/of als de schoolregels bij herhaling worden overtreden, kan een leerling, als na herhaalde waarschuwing geen verbetering in het gedrag optreedt, wegens wangedrag van school worden verwijderd. Dit kan ook als er niet langer respectvol met de identiteit van onze school wordt omgegaan.

Over het toelaten, verwijderen en schorsen van leerlingen beslist het bestuur. De groepsleerkracht, de directie en de ouders/verzorgers moeten worden gehoord.

Bij verwijdering van school moet het bestuur ervoor zorgen dat een andere school bereid is de betreffende leerling toe te laten.

Als er sprake is van ernstig ongewenst agressief gedrag door een leerling, waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht, ondernemen wij de onderstaande stappen die kunnen leiden tot schorsing en mogelijk verwijdering.

Er worden 3 vormen van maatregelen genomen:

- 1.) time-out
- 2.) schorsing
- 3.) verwijdering

Time-out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht (zie noot 1).
- De time-out maatregel kan éénmaal worden verlengd met 1 dag. Daarna kan de leerling worden geschorst conform de schorsingsprocedure. In beide gevallen dient de school vooraf of – indien dat niet mogelijk is – zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.
- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en een lid van de directie van de school aanwezig.
- Van de het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen (zie noot 2).
- De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.

- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk of per mail gemeld aan het bevoegd gezag.

Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing. De wettelijke regeling voor het openbaar onderwijs is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden (zie noot 3).
- De schorsing bedraagt maximaal 1 (één) week (zie noot 4).
- Van elke schorsing langer dan een dag, wordt melding gedaan bij de inspectie van het onderwijs
- De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
  - o Het bevoegd gezag
  - o Regionaal Bureau Leerlingzaken Zeeuws-Vlaanderen
  - o De inspectie onderwijs
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

Verwijdering:

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling voor het onderwijs is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.
- Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis worden gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar
  - o Regionaal Bureau Leerlingzaken Zeeuws-Vlaanderen
  - o De inspectie onderwijs
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.
- De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen of dat aantoonbaar is dat het bevoegd gezag, gedurende acht weken, er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen.

- Noot 1: Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, moet de time-out niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouders. De vraag blijft dan staan wat er moet gebeuren als de ouders niet te bereiken zijn. Het verwijderen uit de klas en opvang elders is dan nog een oplossing.
- Noot 2: De time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school; daarom geen aantekening van de time-out, maar van het incident in het dossier van de leerling.
- Noot 3: Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan cito-entree of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.
- Noot 4: Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is; zij mag geen verkapte verwijdering worden; de termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

7.9 Commitment

Alle aan de Wereldboom verbonden partijen onderschrijven het volgende:

- Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van kinderen, in het bijzonder door de ouders en door de leerkrachten.
- Om een passend en afdoend antwoord te vinden op het probleem pesten, gaan we uit van een zo goed mogelijke samenwerking tussen ouders, leerkrachten en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op deze samenwerking.
- Er wordt geld beschikbaar gesteld waarmee de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen, de aanschaf van boeken en andere informatie kan worden bekostigd.
- Dit document wordt minimaal één maal per jaar geëvalueerd en daar waar nodig aangepast. Het plan sociale veiligheid is geplaatst op de website van de school.